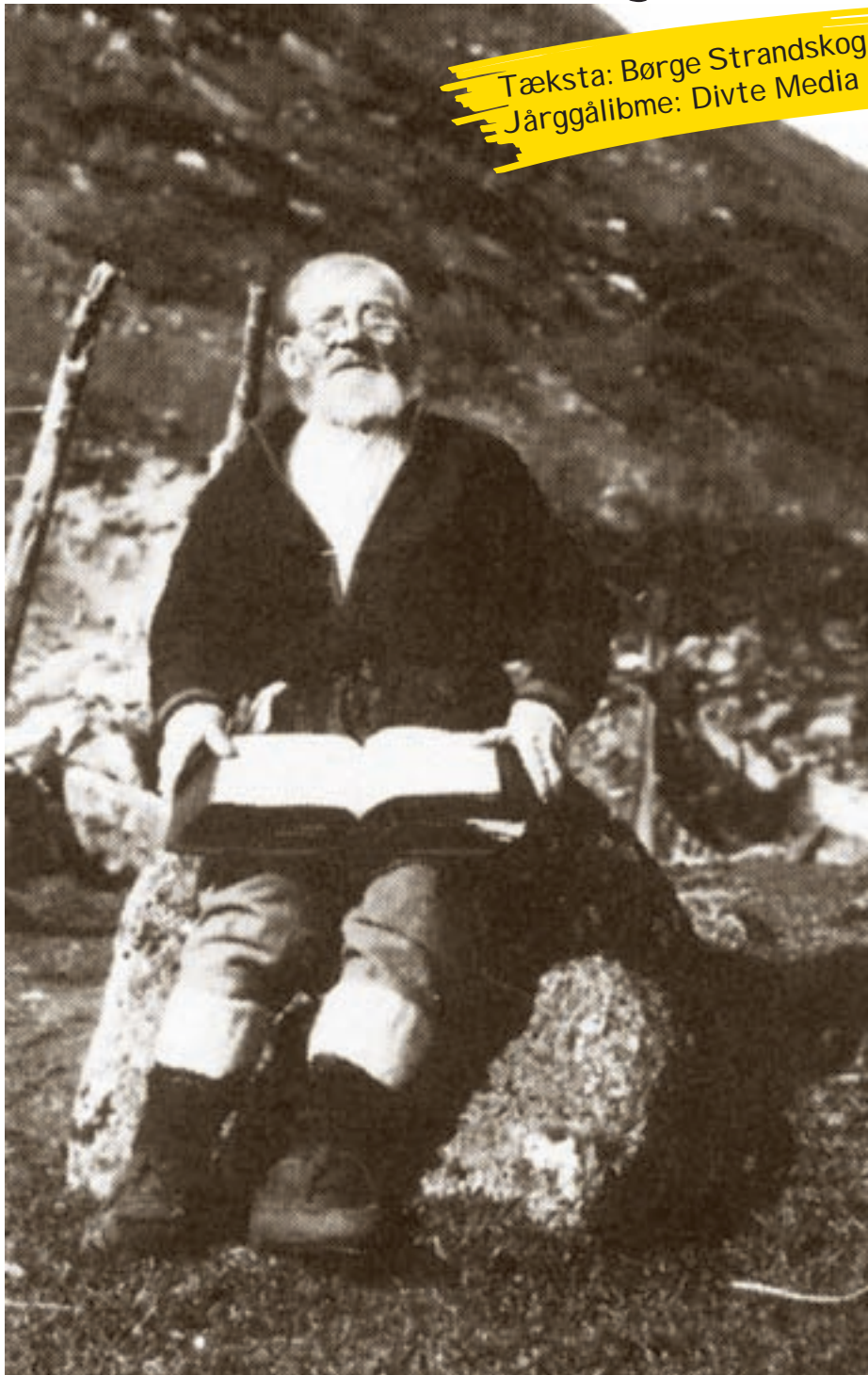

Bájkkeavijssa NuorttaSálto

Stádda ja Stefjord-Ánndá

Tæksta: Børge Strandskog
Järggálibme: Divte Media AS

Anders Nilsen Gintal (Stefjord-Ánndá) ságastij álu várrevádtisij gudi tjáhkáv ájggun jáksát, aj da gálmásij gudi tjáhkáv jáksin jagen 1910. Anders Nilsen Gintal (Stefjord-Ánndá) hadde kontakt med en rekke av tindebestigerne som forsøkte seg på Stetind, også med de tre som lyktes sommeren 1910.

Moadda subtsasa ja báva tjáhká tjiegosvuodaj birra le Státtátjáhká sierralágásj hámes boahám. Subtsas stuorlátte birra le akta dábdosamos subtsasijs.

Sábme gal stuorlátte gáddálij, ja tjáhká nanna besaj gállev jávrátjis goajvvit. Ietjá subtsasin javladuvvá gálleguolátja dán jávrátjin vuodjin. Tjáhká vuollelin, bájken namáj Vássjá, li sáme buolvaj milta árrum. Dánna ároj duola dagu áhpadiddje ja sárnediddje Anders Nilsen Gintal, gev aj Stefjord-Ánndán (1850-1939) gáhttjun, ja sán lij dábdos ulmusj dan ájgen gå viesoj. Stefjord-Ánndá bárnne, Simon Andersen, littijis Státtáv moaddi

gibttsum. Simon lij oahpestiddjen várrevádtisijda gudi oarjás báhtalin, duola degu Peter Wessel Zapffe. Jagij miehtáj ællim aktak tjáhká nali gibttsum. 1800-lágo lánpan ja 1900-lágo álgon gæhttjalín moaddása Státtátjáhkáv jáksát. Ja váre birra subtsánin. Stádda gáhtjoduváj juvellan Nuortta-Vuona várijs; várre mav ittij nagá jáksát. Juo 1800-lágo álgon gæhttjalij mihttimoffiserra aktan Divtasvuon-

hærrájn Olaf Holm, tjáhkáv jáksát. Ejga val jávsá. Sæmmi láhkáj manáj aj dalusj ájggásasj dábdos várrevádtisijn, dujska Paul Grussfeldajn, gå gæhttjalij tjáhkáv jáksát aktan nubbe dábdusijn, nuorttavuonak Martin Ekroll 1888 giese. Carl Hall, guhtimusj nálláv tsieggij ja namáv vattij lulle vuoleptjáhkáj (Halls fortopp), vierttij aj moaddot aktan Mattias Soggermoenijn jagen 1889. Biejvvet mañela gå lidjin Hábmerin Tilthornetav gibttsum, sugáduvvin Áhkávuonav sisi ja báhtin Vássjáj. Nuppe ideda Státtátjáhkáv gibttsoğáhtin, ja dan biejve jáksin dasi mij uddni gáhtjoduvvá Halls fortopp. Idjadin váren, ja biejvvet mañela idij Stefjord-Ánndá, guhtimusj giehtoj subtsasijs dá guoktáj. Mañela máhtij subtsastit gáktu oajvve lij ráhttim gå Carl Hall lij ájvon stávttum. Jahketjuohtemálsoma mañela ájn vil ienebu gæhttjalín tjáhkáv jáksát, nágina dájs lidjin ieññisgielaga. William C. Slingsby jagen 1904 Stáddáv náv gávvidij: “The ugliest mountain I ever saw”. Howard Priestman lij nubbe ieññisgielak, guhtimusj guokta rádnaj siegen aj vierttij moaddot. Priestman ja suv rádna Stefjord-Ándá ságajda báhtin, ja sáme galla ittij vuojsa sidjij jáhke. Valla, duoddistij Stefjord-Ánndá, jus hæhkkat dáv nahkin, de ettjin aktak sjatta jáhkket jus ettjin gálleguolátijit vuolus buvte...

Jage gállin ja vilá Stádda alme vuosstij vanádij. Ællim aktak nahkam tjáhkáv jáksát. Esski jagen 1910 nahkin vuostasj ulmutja. Snjilltjamáno 30. biejve dan jage da gálmás vijmak tjáhkáv jáksin. Ferdinand Schjelderup, Carl Wilhelm Rubenson ja Alf Bonnevie Bryn slávggijin Vuona slávgáj bampusoappátja nanna, majt fáron lidjin válldám. Siján lij buorre dálkke, ællim gal dájn ietjáj avddála agev læhkám. Dá gálmás lidjin aj Vássjáj idjadam, ja sij aj lidjin Stefjord-Ándáj sagastam, guhti lij juo 60 jage dævdám. Giehtoj dánna lidjin ulmutja álles væráldis læhkám, ja subtsastij aj dalloj gå lij Carl Halla siegen læhkám badjen váren 20 jage dan avddála.

Tjáhkás vuojsnín Schjelderup, Rubenson ja Bryn gå Vássjáj-sáme Gásluoktaj biednaj vuolggin. Dá máhttin de davven ádasav subtsastit; de dal nállá tsieggiduváj Stáddán! Sæmmi biejve lij mihttimoffiserra ietjá tjáhká nanna lahkusin, ja dábalattjat luojoj gå ij lim nállá Státtátjáhkán. Majdis jáhká gå tjiikkarin ielvij ulmutijit nálláv tsieggimin...

Státtátjáhká le uddni suodjaluvvam sáme kultuvrramujtto. Mari Boine

Dánska gibttse Carl Hall (g.b) ja Mathias Soggermoen. Stefjord-Ánndá sunnuv guossidij badjen Halls fortoppán jagen 1889.

Den danske klatrerer Carl Hall (t.v) og fjellføreren Mathias Soggermoen. De fikk besøk av Stefjord-Ánndá oppe ved Halls fortopp i 1889.

Dábdos gibttse Englándas gudi vierttijin máhttse mannat jagen 1904: William C. Slingsby (ávdán) ja Howard Priestman. Mañemus nammadum álmáj gal ittij Stefjord-Ánndá vuojsa jáhke. Ittij ga nagá tjáhkáv jáksát.. (Gávva Turtagrø Hotellas 1900, oasse gávás)

Berømte engelske klatrere som forgjeves forsøkte seg på Stetind i 1904 – William C. Slingsby (foran) og Howard Priestman. Sistnevnte ble ikke levnet noen sjanser til å nå toppen av Stefjord-Ánndá. Og lyktes da heller ikke ... (Foto fra Turtagrø Hotell 1900, utsnitt)

musihkkavideoov ietjas lávllagij “Vuolge mu mielde Bassivarái” (Vuolge muv mañen ájlis várráj) Státtá guoran báddij. Lávlá le vierrevuoda birra mij le sámijda gullum buolvaj milta, ja lávlá-ga vuodo le Stádda ájlis váren.

GÁLDO: Kjerstin Klæboe - Sommer i Hamsuns Rike 2010, tevsta næhttabielen www.stetind.no, ja girje Trollfjell Leif Ytterenis. Gijto Leif K. Klæboej histávrálasj diedoj ávdás.